

Denk EERST aan mensen met een beperking

Utrecht Gewoon voor Iedereen 2022

Inhoud

Inleiding	3
Wat willen we van u?.....	3

Thema's

1. Onderwijs.....	4
2. Huisvesting.....	4
3. Wmo.....	5
4. Onafhankelijke cliëntondersteuning Wmo en W&I	6
5. Toegankelijkheid	6
6. Armoedebeleid	7
7. Werk	7
8. Mobiliteit en vervoer	7
9. Denk EERST aan mensen met een beperking!	8

Inleiding

Op 14 juli 2016 werd het VN-verdrag voor gelijke rechten van mensen met een beperking geratificeerd door de Nederlandse regering. **Dit betekent dat de (lokale) overheid verantwoordelijk is geworden voor inclusief beleid.**

[In 2020 is het uitvoeringsprogramma Utrecht voor iedereen toegankelijk door de gemeenteraad vastgesteld.](#)

De invloed en professionele ondersteuning van mensen met een beperking heeft onze aandacht nodig. Belangenbehartigers zijn van cruciaal belang omdat vormgeving van inspraak en invloed voor veel mensen met een beperking vanwege hun problemen en beperkingen een heidense klus is. Bovendien zijn mensen met diverse beperkingen niet perse georganiseerd. Invloed en inspraak los je niet op met alleen een Wmo-raad, want het leven behelst veel meer dan alleen de Wmo. Het gaat ook over werk, over huisvesting, je opleiding, recreatie, vervoer, kortom: het hele leven.

En zoals in 2020 bleek: de **coronacrisis** vraagt ook om specifieke aandacht voor deze groep mensen die maar al te snel vergeten wordt in het algemene beleid. Hoezo krijgen mensen met een beperking tussen de 18 – 70 jaar geen kans om per brief te stemmen? Hoezo krijgen deze mensen niet ook snel het vaccin toegediend, net als ouderen?

Wij staan voor deze Utrechters en voor hun specifieke behoeften. Wij vragen u dit ook te doen! Wij nemen de opdracht voor lokale overheden van het VN-verdrag serieus en kunnen daarbij helpen. Fantastisch dat vorig jaar begonnen is met de toegankelijkheidssubsidie waarmee particulieren hun locatie kunnen verbouwen, hun website toegankelijk kunnen maken en ook aandacht kunnen schenken aan hun sociale houding t.o.v. deze mensen.

Wat willen we van u?

- **Denk EERST aan mensen met een beperking!** Als alle beleid (en ontwerpen) vanuit dat perspectief worden bekeken, weet je zeker dat het bruikbaar is voor iedereen. Vraag om de garantie dat alle beleid aanwijsbaar is getoetst aan het **VN-verdrag**.
- Continueer eigenaarschap van de gemeente Utrecht voor een inclusieve stad en blijf de **samenwerking met belangenbehartigers** waarborgen.
- Erken de rol van **ervaringsdeskundigen** in de vorming van beleid.

Hieronder gaan we thematisch in op onze verzoeken. Hartelijk dank voor uw aandacht, wij blijven / gaan graag met u in gesprek. Veel wijsheid gewenst bij het schrijven van uw verkiezingsprogramma.

Vriendelijke groet,
Annelies de Jong,
Directeur Solgu

1. Onderwijs

- De gemeente Utrecht moet de toegankelijkheid tot **onderwijs voor iedereen** garanderen, dat alle kinderen samen naar een school in de buurt kunnen. Zij krijgen de juiste hulpmiddelen, goed leerlingenvervoer, voldoende zorg en deskundige leerkrachten. Utrecht zorgt dat alle betrokkenen met elkaar samenwerken: één loket.
- De gemeente draagt er zorg voor dat iedereen met een beperking een **startkwalificatie** op de arbeidsmarkt heeft.

Voor studenten in het vervolgonderwijs maakt de gemeente het mogelijk dat alle randvoorwaarden om succesvol te kunnen studeren geregeld worden:

- Studenten hebben **voldoende financiën** om in hun levensonderhoud te voorzien via de individuele studietoeslag.
- **Huisvesting** nabij de onderwijsinstelling: voor studenten die aangepaste woonruimte nodig hebben én voor studenten met een energiebeperking, (woonruimte hoeft niet perse aangepast). Het [convenant studentenhuisvesting](#) waarin omschreven staat wat studenten met een beperking nodig hebben wordt geconcretiseerd.

2. Huisvesting

- De gemeente Utrecht heeft jarenlang toegankelijkheidseisen gesteld aan bouwplannen die in opdracht van de gemeente werden ontwikkeld en bekostigd. Elke keer weer was de teleurstelling groot als bleek dat de toegankelijkheid helemaal niet aan de wensen voldeed. Ook moesten vaak achteraf kostbare aanpassingen verricht worden. Begin 2017 is de **Utrecht Standaard Toegankelijkheid 'UST'** vastgesteld. Een protocol dat ertoe moet leiden dat toegankelijkheid gedurende het hele bouwproces aan de orde wordt gesteld, waarbij ook de wensen van toekomstige gebruikers mee moeten worden genomen. De eerste gebouwen zijn nu conform de UST opgeleverd en het is tijd voor een **uitgebreide evaluatie**, zodat het protocol aan de laatste inzichten kan worden bijgesteld. Wij zouden graag zien dat deze waardevolle procedure door de gemeente wordt verspreid onder alle partners in de stad die regelmatig bouwopdrachten geven. Denk aan de woningbouwcorporaties, projectontwikkelaars en ook aan de universiteit en hogeschool.
- De raad heeft al met motie 2015 / 39 aangegeven dat zij wil dat alle nieuwe **woningen bezoekbaar** zijn (ook voor rolstoelgebruikers). De gemeente zet alles in het werk opdat woningbouwcorporaties zichzelf deze eis gaan opleggen. Niet alleen bij nieuwbouw, **ook bij renovaties** van woningen streven woningcorporaties naar het niveau 'bezoekbaar'.

- De gemeente maakt prestatieafspraken met woningbouwverenigingen over **toegankelijke nieuwbouw en het beter toegankelijk maken van het bestaande woningaanbod**.
- Woningtoewijzing¹ van aangepaste woningen op basis van **medische indicatie**: duidelijk, eerlijk en vraaggericht. Ook voor mensen met energieproblemen (zie convenant studentenhuisvesting onder 1. Onderwijs).

3. Wmo

- Meer regie gemeente op levering en reparatie hulpmiddelen².
- Erken dat **maatwerk** de oplossing is om iedereen tegemoet te komen. Eigen regie is niet in alle gevallen reëel, netwerken verschillen van elkaar en mantelzorgers hebben grenzen. Bovendien wil je bepaalde hulp professioneel regelen en kun je niet alles afdwingen bij een vriend of familielid.
- Het (integraal) **pgb** is als volwaardig alternatief van zorg in natura en aanschaf van hulpmiddelen beschikbaar.

1

- De definities van labels die op woningen worden geplakt zijn niet duidelijk of dekken de lading niet;
- Het aanbod van aangepaste woningen is te klein om snel te kunnen handelen in geval van urgentie;
- Er is geen zicht op (snel) aanpasbare woningen;
- Onduidelijk of mensen met een medische indicatie ook kunnen reageren op woningen in de omliggende gemeenten;
- Ambtelijke procedure is niet duidelijk, er is een verschil tussen indicatie en urgentie. Veel mensen weten dit niet en het wordt ook niet proactief uitgelegd;
- Er is mogelijkheid voor begeleiding vanuit het Vierde Huis (soort makelaar), alleen wordt dit niet altijd aangeboden;
- Algemeen gesproken is er nog veel aan de communicatie naar buiten te doen.

2

Nu keurt de slager (leverancier) zijn eigen vlees, omdat cliënten zich moeten melden bij de leverancier met vragen of klachten. Er is geen definitie wanneer iets een klacht is, omdat er geen zicht is op hoe lang een levering of reparatie mag duren. De gemeente wil hierin geen regierol. Nu hoort de gemeente niet wat er met een leveringsopdracht gebeurt, totdat deze afgehandeld is of wanneer er een klacht binnenkomt. Er is geen info bij de gemeente over de status van het bestelde hulpmiddel.

4. Onafhankelijke cliëntondersteuning Wmo en W&I

Integrale, passende en onafhankelijke **cliëntondersteuning in het sociale domein is voor iedereen beschikbaar en vindbaar** (motie 2017 / 262 en amendement 2017 / 90):

- Maak meer werk van de **onafhankelijke cliëntondersteuning** in Utrecht.
 - Maak bekend wat zij doen;
 - Breng het onder de aandacht bij de mensen die dit nodig hebben;
 - Geef de **OCO een gidsende functie in het doolhof van zorg en welzijn**³.
- Werk zoveel mogelijk vanuit **één loket**. Integraal met goede aansluiting tussen diverse wetten (Jeugdwet; Wmo; Participatiewet; Wet Langdurige Zorg). Mensen moeten niet lastig gevallen worden over de financieringsstromen van diverse wetgeving waaronder hun vraag past.

5. Toegankelijkheid

- De raad en het college doen er alles aan om te voorkomen dat mensen met beperkingen (fysiek) en digitaal worden buitengesloten. **Toegankelijkheid is de norm!** Het gaat erom of maatregelen *werken*.
- Wij willen meer **evaluaties over de bereikbaarheid, toegankelijkheid en bruikbaarheid** van de fysieke omgeving (evenementen, cultuur, parken, gebouwen, bestratingen en het vervoer) en de UST.
- Alle informatie van de gemeente is begrijpelijk en toegankelijk voor iedereen, ook de **digitale informatie** is toegankelijk.
- Regel **fiets parkeren** in de stad voor afwijkende modellen en zorg dat mensen niet te ver hoeven te lopen.
- Regel **toegankelijke openbare toiletten** in de binnenstad maximaal 250 m. van elkaar.⁴
- Verleng de **subsidie voor toegankelijkheid** of liever: maak er een structureel budget van.

3

Mensen hebben behoefte aan een gids die wijst naar de juiste hulp. Binnen U Centraal is er al de I&A telefoonlijn waar mensen met allerlei (hulp) vragen terecht kunnen en verder worden verwezen wanneer nodig, bijvoorbeeld naar OCO. De buurtteams worden bemenst door generalisten die hulp verlenen. Tegelijkertijd verlenen zij indicatie voor Hulp bij Huishouden. Voor cliënten kan het bij een dergelijke indicatie handig zijn om hulp te krijgen van een onafhankelijk cliëntondersteuner, maar dan moet je wel weten dat dit geregeld kan worden. Ook moeten mensen weten dat de OCO kan helpen met bezwaar en beroep.

4

Is afgesproken, maar door corona vertraagd.

<https://online.ibabs.eu/ibabsapi/publicdownload.aspx?site=Utrecht&id=63e68839-6ceb-444f-baaf-bfe394101a26>^{06 | 08}

6. Armoedebelief

- Garanderen van een gelijkwaardige inkomenssituatie van gezonde en zieke mensen, in navolging van het VN-verdrag. Dit kan bereikt worden door in de aanpak van armoede chronisch zieken en gehandicapten als *aparte* categorie op te nemen en er aangepast beleid voor te formuleren. Als mensen niet voldoende geld hebben om te leven, helpt de gemeente hen. Het College heeft oog voor de financiële draagkracht van mensen bij het voeren van het keukentafelgesprek. Binnen het armoedebelief houden we rekening met mensen met een beperking die niet rond komen door de **stapeling van kosten voor zorg en ondersteuning**. Ook hier passen we maatwerk toe.

7. Werk

- Garanderen in navolging van het VN-verdrag van gelijke kansen op werk. Dit kan bereikt worden door in beeld te brengen hoeveel mensen in Utrecht een beperking hebben en **niet in het doelgroepenregister vallen**. Er moet beleid gemaakt worden om deze groep adequaat te begeleiden naar werk.
- Er moet een duidelijke aanvraagprocedure voor het aanvragen van **werkplek-aanpassingen** komen. Ook het **woon-werkvervoer** moet daarin geregeld zijn. De informatie hierover naar de burger moet helder en makkelijk vindbaar zijn.
- Blijf werken aan de **kennis van werkmatchers** W&I over klanten met een arbeidsbeperking.⁵
- Zorg voor hulp en diensten bij **detachering** door UW-bedrijf.

8. Mobiliteit en vervoer

- De wetgever stelt dat openbaar vervoer toegankelijk moet zijn voor iedereen. De Provincie Utrecht beheert het openbaar vervoer in de gemeente Utrecht en richt zich vooral op de economie en steeds minder op het maatschappelijk belang van het openbaar vervoer. Steeds meer haltes in wijken verdwijnen en de mobiliteit van kwetsbare bewoners is aan het verschromelen. Mensen met een beperking verliezen de mogelijkheid om zelfstandig te reizen. In verschillende wijken zijn initiatieven om deze vervoersarmoede op te vangen. Het zijn weliswaar goede bedoelingen maar de voertuigen zijn niet toegankelijk en vaak ook niet geschikt voor mensen die slecht ter been zijn (zoals personenauto's met een lage instap). **De gemeente Utrecht dient alles in het werk te stellen dat bewoners zo lang mogelijk zelfstandig kunnen reizen met het openbaar vervoer en met alle aanvullende systemen.**

⁵ motie 448, zie [Goed nieuws: aandacht voor mensen met een beperking bij Werk & Inkomen - SOLGU](#)

- Voor mensen die geen gebruik kunnen maken van het openbaar vervoer moet er **geschikt doelgroepenvervoer**⁶ zijn. Met materieel dat is afgestemd op de beperkingen van de reizigers⁷.

9. Denk EERST aan mensen met een beperking!

- **Denk eerst aan mensen met een beperking!** Kijk eerst wat mensen met een beperking nodig hebben: fysiek, sociaal en digitaal. Wanneer je je plannen en ontwerpen daarop baseert, dan kan iedereen daarmee uit de voeten. Zo maak je echt inclusief beleid zonder dat aanpassingen achteraf nodig zijn.

⁶ [Lees ons commentaar op Vervoer voor Iedereen](#)

⁷ Te vaak worden bijvoorbeeld busjes van de Regiotaxi voorgereden, met hoge traptreden. Heel lastig voor mensen die geen trap kunnen/mogen lopen.